

Puhe Loviisan asuntomessuilla 7.7.2023

Anders Adlercreutz, eurooppa- ja omistajaohjausministeri, arkkitehti

Maaailma on täynnä paikkoja. Maaailma on täynnä rakennuksia. Mutta useimmille meistä on olemassa ainoastaan yksi koti.

Mikä on suomen kielen kaunein sana, kysytään usein. Oma vastaukseni siihen on koti.

Se on se paikka, josta käsin rakennamme elämäämme, jonne menemme keräämään voimia, jossa kasvatamme lapsemme. Kodissa annamme päivän mittaan opitun juurtua. Siellä unelmoimme. Kodissamme suunnittelemme tulevaa.

Hyvät ystävät – Asuntomessut ovat kodin juhla.

Bästa publik, kära vänner, gäster,

Vi människor är bobyggare. Mycket av den kultur vi har bygger på det att vi slog oss ner. Vi började bruka jorden. Vi började resa väggar och tak. Vi byggde ett skydd och hjälpte varandra i det arbetet. Vi organiserade oss för att arbetet skall gå bättre. Vi lärde oss olika saker så att vi bättre skall kunna hjälpa varandra.

Vi skapade system för beslutsfattande så att vi skall kunna ta hand om de samhällen som skapades mellan våra byggnader och hus.

Som arkitekt är jag kanske lite jävig. Men jo, våra hus, våra hem är förtjänta en fest och de är förtjänta en mässa. Och jag är glad över att jag får vara här idag.

Hyvät ystävät,

Itse olen taustaltani arkkitehti. Nyt olen poliitikko. Moni on pohtinut, että voiko näitä ammatteja yhdistää? Onko mitään, mikä yhdistää arkkitehtuuria, eli rakentamista, ja politiikkaa?

Itse ajattelen, että paljonkin. Rakentaminen ja suunnitteleminen ovat tarpeiden tyydyttämistä. Se on sitä, että etsii ratkaisuja arjen ongelmiin, että pyrkii yhdistämään eri intressejä, eri vaatimuksia. Että neuvottelee, myy oman ajatuksensa. Saa kaikki hankkeeseen ryhtyvät vetämään samaan suuntaan, jotta lopputulos olisi niin hyvä kuin mahdollista.

Politiikassa asia on pitkälti samalla tavalla. Haemme ratkaisuja, pyrimme saavuttamaan yhteisymmärrystä, rakennamme yhteistä tarinaa.

Loviisassa, näillä asuntomessuilla, on yhteinen tarina. Täällä on kymmeniä kohteita, joissa on haettu yhteistä näkemystä, ja joissa on lähdetty sitä yhdessä toteuttamaan.

Haluan onnitella teitä siitä – vaikka te ehkä ette sitä politiikkana näkisikään.

Rakennetulla ympäristöllä on väliä. Siksi on niin suunnattoman tärkeää, että rakennamme oikein ja hyvin.

Tänään en puhu teille eurooppaministerinä. En edes poliitikkona – vaan arkkitehtina.

Bästa publik,

Jag hoppas att ni ursäktar när jag nu ställer min ministerportfölj åt sidan och sätter på mig min arkitektmössa. Jag tänker inte tala om europafrågor, utan om byggande.

Hur vi bygger har betydelse. Ungefär hälften av våra primärresurser går till byggande. Ungefär hälften av vårt avfall kommer från byggande. Våra byggnader svarar för nästan hälften av vårt klimatavtryck.

När vi bygger, bygger vi drömmar och hem, men vi inverkar också på vår planet långt utöver byggplatsen. Därför måste vi bygga rätt. Och här träder mitt ansvar som politiker in.

I dagens läge mäter vi varje byggnads energieffektivitet. Vi mäter hur väl ytterväggar, nedre botten och övrebotten isolerar värme. Vi ser hur många fönster en byggnad har och räknar ut hur de inverkar på byggnadens isoleringsförmåga. Vi sätter in maskinell ventilation som tar tillvara den spillvärme som annars skulle försvinna ut i luften.

Det här är inte ett dåligt system, men samtidigt är det otillräckligt.

Vad vi bygger med har också betydelse. Hur huset byggs likaså, och vad man kan göra av materialet efteråt. Och viktigare än att fundera på hur energin levereras till huset – för det är det vi mäter idag – är att se hur energin är producerad, och hur konsumtionen kan styras.

Vi kommer att gå in för att mäta en byggnads koldioxidavtryck under hela dess livscykel, och det är bra.

Arvoisa yleisö, hyvät ystävät,

Jos haluamme ohjata rakentamista oikeaan suuntaan, meidän tulee mitata oikeita asioita.

Teoreettinen energiatehokkuus on varsin tärkeä asia. Mutta tärkeämpää on todellinen energian käyttö, käytön ajoitus, miten rakennus on rakennettu, mistä se on rakennettu, miten pitkäikäinen se on ja miten rakennusmateriaalit ja rakennus ovat käytettävissä uudelleen.

Tällaiseen mittaustapaan olemme EU:n tasolla siirtymässä. Ja se on hyvä, koska hiilijalanjälki on tässäkin asiassa se tärkein kriteeri. Kun mittaamme oikeita asioita, rakennamme oikein.

Metsä on kuuma poliittinen peruna. Metsässä on myös vastaus moneen päivänpolttavaan kysymykseen.

Kilo puuta toimii varastona melkein kahdelle kilolle hiilidioksidia. Puurakentaminen on oiva tapa käyttää meidän metsiämme ja se on etenkin oiva tapa rakentaa koteja.

Kun metsästä otetaan puuta, se on hyvä käyttää pitkäikäisiin tuotteisiin. Koti, hyvin rakennettuna, on juuri sellainen.

Mutta tässäkin asiassa ei ole järkevää hirttäytyä vain yhteen ratkaisuun. Meillä on paljon tilanteita, joissa muu materiaali voi olla parempi. Alvar Aallon lempielementti ei ollut niin sanottu sandwich-elementti, vaan tiili. Se, jos jokin, on helposti uudelleenkäytettävä rakennustavara. Tiili, josta rakennettiin tehdas sata vuotta sitten, voi hyvinkin saada uuden elämän omakotitalossa 2000-luvulla.

Eli mitatkaamme oikeita asioita ja luokaamme aidosti neutraalit markkinat, jossa tunnistamme materiaalien erilaisuuden asettamatta niitä keinotekoisesti vastakkain.

Ja lisäksi – suomalainen puu palaa yhtä huonosti tai hyvin niin Suomessa kuin Ruotsissa. Ei ole mieltä olettaa, että suomalainen puutalo olisi tulenarempi tällä puolen Pohjanlahtea. Ei ole mieltä siinä, että tässä suhteessa asetamme ruotsalaisia kovempia vaatimuksia rakennuksillemme.

Oleellista on, että rakennamme kestävästi ja niin, että rakentaminen tukee kiertotaloutta, materiaalien jatkokäyttöä, ja että suunnittelemme niin, että se rakennus, joka tänään on toimistotalo huomenna voi muuttua asuinkerrostaloksi.

Kära vänner,

Denna mäs sa visar på det bästa vårt byggande kan uppvisa. Här finns olika lösningar som passar olika situationer. Vi vill inte ha miljonprojekt, enorma hus med identiska lägenheter. Nej, de individuella behoven skall få synas.

Ett hem är ett hem för att det är ditt. För att det uppfyller dina behov. För att det ger dig trygghet och ro, utrymme att förverkliga dina drömmar.

På bostadsmässoområdet finns en imponerande mångfald. För det finns många sätt att bo och leva på. Här finns byggnader för en eller flera generationer. Här finns spartanska ettor och vidlyftiga villor. Byggnader i trä, byggnader i sten. De är olika för att vi är olika.

Hyvät ystävät,

Kodit ovat erilaisia koska ne ovat koteja, ne ovat asukkaidensa kuvia. Näillä messuilla näkyy asumisen moninaisuus. Täällä näkyy sekä vanhoja ja koeteltuja ratkaisuja että uutta luotaavia innovaatioita. Se, mitä tänään kokeillaan Loviisassa, on ehkä valtavirtaa kymmenen vuoden kuluttua.

Haluan onnitella tänne kotinsa rakentaneita, onnitella Loviisan kaupunkia ja kehottaa kaikkia meitä täällä pelkästään vierailevia unelmoimaan vapaasti – koti on Suomen kielen kaunein sana.

Välkomna hem.